

'Als ik de eerste tiftjaf hoor, kan ik huppelen van geluk'

De Standaard - 05 Feb. 2022

In het jaar waarin hij vijftig werd, deed Begijn Le Bleu zichzelf een kinderdroom cadeau. Hij lanceerde een magazine waarin hij zich helemaal kan uitleven in zijn grote passie: vogels, en de verhalen die daarover nog verteld moeten worden. Een gesprek over lentezang, beroepstwijfels en de vreugde om een mus op de voedertafel.

Door Kaat Schaubroeck

'Opgelet: Fwiet! Fwiet! is een lezing over vogels', zo meldt de speellijst op de website van Begijn Le Bleu. Het doet vermoeden dat nog niet iedereen mee is met de zachte bocht die de comedian nu al een paar jaar aan het nemen is. Hij verraste eerst met een podcast over vogels (Fwiet), dan met een vogelboek (Fwiet! Fwiet!) en sinds vorig jaar maakt hij met Jeroen Denaeghel een magazine over vogels. Naar een titel was het niet zo lang zoeken – Fwiet , haha – naar manieren om het blad te maken wel. 'We hebben aangeklopt bij uitgeverijen, maar ja: die hebben andere prioriteiten dan een vogelblad uitgeven. Wij stonden daar met een droom, zij wilden uiteraard weten wie ons doelpubliek was.'

Denaeghel en Le Bleu, die zichzelf 'ornithologen van het vierde knoopsgat' noemen, besloten het magazine dan maar in eigen beheer uit te geven, en vooral niet te bekribbelen. Niet op foto's, verhalen en goeie pennen, maar ook niet op tijd: sinds februari vorig jaar zijn er twee edities verschenen, de derde volgt in mei.

Waarom wilde je dat magazine zo graag maken?

'Jeroen en ik hebben dezelfde passie voor de natuur, maar ook voor schrijven en goede, diepgravende verhalen. Voor mij speelde zeker ook het idee mee dat je mensen met een magazine misschien anders naar de natuur kunt laten kijken. Nu zit natuur vaak in de puur wetenschappelijke hoek, of maakt ze deel uit van een politiek debat. Of we hebben het erover op een betuttelende manier, omdat we de drempel per se zo laag mogelijk willen leggen. Maar dan mis je wel veel dimensies: het spirituele, het culturele, het idee dat wij ook natuur zijn.'

'Mensen kijken heel antropocentrisch, we analyseren de natuur en vragen zich vervolgens af waarvoor ze kan dienen. Ik heb een tijd bij een natuurstudiebureau gewerkt en dan merk je dat een infobord bij een natuurgebied zeker ook de ecosysteemdiensten moet vermelden: wat voor nut heeft deze plek? Kun je er met een mountainbike op, kun je er hout halen? We zijn eigenlijk compleet losgeslagen, en misschien kan Fwiet helpen om onze band met de natuur te herstellen. Afgezien daarvan is het ook ongelooflijk tof om aan zo'n project te werken.'

'Als je comedy doet, zit je in een bepaalde mindset, waardoor je constant op zoek bent naar de humor in iets. Op den duur word je moe van jezelf, maar ook de mensen rondom je worden het moe'

Je bent laat naar buiten gekomen als vogelaar, zoals je ook laat comedian geworden bent.

'Ben je me nu aan het voorbereiden op een gemene vraag?'

Nee, maar ik vind het wel wonderlijk. En het zegt misschien iets over hoe je in het leven staat.

'Ik denk dat ik vooral een twijfelaar ben. Had je me tien jaar geleden verteld dat ik een vogelblad zou maken, dan had ik je niet geloofd. Jeroen en ik hebben er heel lang over gedaan om dat te realiseren. Corona heeft dat versneld, plus het feit dat ik al een jaar of twintig bezig ben met komedie. Bij mijn boekingsbureau zeiden ze dat er zeker nog interesse was in mijn voorstellingen, maar ik voelde dat ik mezelf aan het herhalen was. Op een gegeven moment heb je een vorm gevonden, en het is moeilijk om daar nog aan te ontsnappen.'

'Ik las vorige week over een vrouw die stopte bij De ideale wereld , omdat ze vond dat ze te cynisch werd (Sarah Vandeursen, red.) . Dat begrijp ik zo goed. Als je comedy doet, zit je in een bepaalde mindset, waardoor je constant op zoek bent naar de humor in iets. Op den duur word je moe van jezelf, maar ook de mensen rondom je, in je privéleven, worden daar moe van. Het was tijd voor iets anders.'

Jij kreeg de liefde voor de natuur van je vader mee. Heb je ze ook al kunnen doorgeven aan je dochters?

'Dat kan haast niet anders. Ik merk ook dat de liefde voor natuur in het algemeen wel een familieding is, iets wat ouders aan kinderen doorgeven. Maar het blijft dubbel als vader: je kunt ze niet dwingen om dat ook leuk te vinden. De eindredactie van het leven van mijn kinderen ligt bij henzelf (lacht)

'Ze kennen alle drie in elk geval wat soorten. Mijn middelste dochter weet het meest, die gaat ook graag mee, en vindt het vreemd als kinderen het verschil niet kennen tussen een grutto en een Kievit.'

'Mijn schoonmoeder belde: kom eens af, er zit hier iets nieuws in de tuin. Het bleken mussen te zijn. Zoiets maakt mijn dag'

Zover ben ik ook nog niet. Ik zou willen dat vogels langer stilzaten.

' (schatert) Ik denk dat je het best in de tuin begint. Je maakt die prettiger voor vogels met wat planten en struiken, misschien een boom, en dan kun je daar 's winters een voedertafel zetten, of een voedersilo hangen. Zo leid je ze naar één punt, waardoor het minder frustrerend wordt: je kunt haast terloops vogels ontdekken. Als ik aan het koken ben, zie ik ook de tuin, en hoe de groenlingen daar aan het eten zijn. Dat geeft zoveel leven, het wordt een kleine soap in je bestaan.'

'Mijn schoonmoeder is nu ook vogels beginnen te voederen en deze week belde ze: kom eens af, er zit hier iets nieuws. Het bleken mussen te zijn. Dat lijkt nu zo banaal, maar die populatie is aan het crashen, dus ik was heel blij. Zoiets maakt echt mijn dag. Je maakt op zo'n moment contact met mensen en met de natuur: dan wordt dat veel meer dan alleen soorten afvinken.'

Klopt het dat het vaak meer luisteren is dan zien?

'In je tuin kun je de zaken zo opstellen dat je de vogels ziet, maar in een bos wordt dat iets anders. Als het lente wordt en de bomen komen in blad, dan moet je eens proberen een tjiftjaf te zien in een bos. Ik begeleid vaak wandelingen, en eigenlijk zou je de mensen moeten zeggen dat je vooral naar vogels gaat luisteren, en dat je er misschien eentje zult zien. Je hebt wel meer kans in een akkerlandschap met natuurlijk beheer, bij schorren, slikken, de zee, een vijver ...'

Vogels laten nu 's ochtends ook weer van zich horen. Word je daar nog altijd blij van?

'O, jawel. Dat begint met de bosuilen die je hoort, de heggenmus zit nu al te krassen, de groene specht is bezig. Als je die bewegingen ziet en hoort, wordt het grote plaatje duidelijker. Het wordt langer licht, de dagen worden iets warmer. Je voelt veel sneller aan wat er in de natuur gebeurt. En ik denk dat elke vogelaar een gat in de lucht springt als de tjiftjaf er weer is. Eigenlijk is dat de eerste die terugkeert, omdat hij niet naar Afrika trekt maar naar de Middellandse Zee. Door de opwarming van de aarde zijn er al wat die hier overwinteren, maar de typische baltszang – tjiftjaf, tjiftjaf – krijg je pas als de dagen lengen.'

Eerlijk gezegd vind ik dat nu niet het fijnste geluid.

'Als het volop lente is, heb ik ook wel zoiets van: het is goed, het mag stoppen (schatert). Ik heb dat trouwens ook met de koolmees, dat ik soms denk: ik zou hem graag wat zachter zetten. Maar de eerste keren, dan zou ik echt huppelen van geluk.'

fwiet.be

Lees ook

Waarom we ze zo graag zien vliegen

Lees ook

7 boeken over vogels